

toegepast de z.g. oprollingsmethode. Ook hier liggen verschillende steden boven elkaar. Men tracht laag voor laag vrij te maken. Is een laag bestudeerd, dan wordt die in zijn geheel afgegraven, opdat men zoo de volgende weer als een nieuw geheel voor zich ziet liggen. Natuurlijk heeft deze methode het nadeel, dat het gevondene geheel wordt vernield. Daarom kan men haar niet geheel consequent toepassen; zeer belangrijke gegevens moeten ongeschonden worden gelaten. Maar men heeft het groote voordeel, dat men nu niet maar wat scherven, speerpunten enz. enz. vindt, doch zich aan de hand der ontgraven fundamenten een voorstelling kan vormen van het verloop van den stadsmuur, de ligging der poorten, het paleis, den tempel, enz.

Een tweede, waarop we willen wijzen, is, dat tengevolge van deze oprollingsmethode de resultaten schitterend zijn en overtreffen al wat tot dusver in Palestina werd gevonden. Men weet nu, hoe groot het oude Sichem was, hoe het was gelegen, waar de tempel was, met zijn altaar en godenbeeld, men vond de oude afvoerleidingen, en in verband met dit alles was men in staat de aangetroffen gebruiksvoorwerpen of de resten daarvan beter te omschrijven.

De opgraving van Sichem is nog lang niet voltooid. Daartoe is nog veel tijd en kracht, maar ook veel geld noodig. Wie het boekje van Prof. Böhl leest, zal ook gaarne zijn gift bijdragen.

Want, en daarop willen wij tenslotte wijzen, we hopen, dat daardoor nog veel gevonden zal worden, dat ook over Israëls geschiedenis licht verspreidt, al komen de resten van Sichem in hoofdzaak uit de Kanaänietische periode. Om te laten zien, wat wij bedoelen, nog deze mededeeling. Men weet, dat van vrij-

zinnige zijde vaak een voorstelling van Israëls religie wordt gegeven, die niet overeenkomt met wat we daarvan lezen in den Bijbel. Nu lezen we bij Böhl, blz. 19: „Op meer dan één plaats werden in de Israëlietische bedding groepen van opgerichte steenen gevonden, meestal vier naast elkaar. Vroeger zou men deze pilaren beoordeeld hebben als „wijsteenen,” die voor een cultisch doel zouden hebben gediend. Van deze sacrale verklaring moet men afzien. Men vindt zulke pilaren in bijna elk groot Israëlietisch huis (bijzonder talrijk in Kirjat Sefer); zij dienden blijkbaar als voetstukken voor houten zuilen, die den voorbouw vóór de huisdeur moesten dragen.”

Ook op dit terrein is nog winst te behalen!
 DR. F. W. GROSHEIDE

DE ARBEIDERS IN DEN WIJNGAARD

Wie duldden in Gods wijngaard 't branden
der felle hitte, en wier handen
niet krachtloos werden, wie niet kreten
om rust, maar van hun taak zich kweten,
de Landheer zal hun arbeid loonen
en hun Zijn welbehagen toonen.
Hij zal na d' arbeid allen nooden
tot 't oogsteest, ja, Hij zal de blooden
en wie bevreesd zijn, zachtkens dwingen,
te gaan ter zaal der feestelingen
aan 't overvloedig maal. Wie schromen
tot zulk een hoog festijn te komen,
die vat Hij teeder bij de handen:
„Gij droegt voor mij der dagen branden!”

 JO SPIERENBURG

ZOMERGENOT

525